

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Συνήλθε στην έδρα της την 10^η Ιουνίου 2019 με την εξής σύνθεση: Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου-Πρόεδρος, Χρυσάνθη Ζαράρη-Εισηγήτρια και Μιχαήλ Σειραδάκης, Μέλη.

Για να εξετάσει το αίτημα αναστολής και λήψης κατάλληλων προσωρινών μέτρων που ενσωματώνεται στην από 31.05.2019 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 668/31.05.2019 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «» (εφεξής προσφεύγων), που εδρεύει στην....., επί της οδού....., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΕΔΕ) η οποία αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ), το οποίο εποπτεύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών (παρ. 9 άρθρο 282 ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 11 του άρθρου 58 του ν. 3966/2011), ανήκει στους φορείς Γενικής Κυβέρνησης και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, και ως προς την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων διέπεται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία περί Δημοσίου (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή στην οποία σωρεύει και αίτημα λήψης προσωρινών μέτρων, ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η Διακήρυξη με Αρ. Πρωτ.: 1368_2019 της 15-05-2019, κατά το μέρος της που προσβάλλεται με την υπό εξέταση Προδικαστική Προσφυγή και να επαναληφθεί ο σχετικός Διαγωνισμός με νέα Διακήρυξη με απάλειψη του παράνομου, αντιφατικού και απολύτως ασύνδετου προς τις υπηρεσίες που προκηρύσσονται, όρου της ανωτέρω Διακήρυξης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Γ. Ζαράρη

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο**

1. Επειδή για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής έχει καταβληθεί e-παράβολο ύψους 600,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 279448197959 0730 0041, εκτύπωση ηλεκτρονικής συναλλαγής της 31.05.2019 που αφορά στην πληρωμή του εν λόγω παραβόλου δια μέσου της ΕΘΝΙΚΗΣ Τράπεζας και εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών όπου στο πεδίο κατάσταση του ως άνω παραβόλου αναφέρεται η ένδειξη «Δεσμευμένο»).

2.Επειδή, με την με αριθμό 1368_2019/15.05.2019 διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε Δημόσιο Ηλεκτρονικό Διαγωνισμό για την σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών με αντικείμενο «Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Υποστήριξης για την Υλοποίηση της Πράξης με MIS 5030041 με τίτλο “Αναβάθμιση Λειτουργιών της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) και των Δήμων της Χώρας για την Δυναμική Υποστήριξη και Βελτίωση του Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος», με εκτιμώμενη αξία 100.806,45 €, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής και καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 14.06.2019. Ειδικότερα αντικείμενο της προς ανάθεση σύμβασης αποτελεί η παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) σχετικά με: τη διαχείριση, το συντονισμό, την παρακολούθηση της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου, τον έλεγχο της ενταγμένης Πράξης σε όλη τη διάρκεια ζωής της σύμβασης καθώς και το διαχειριστικό κλείσιμο της Πράξης με τίτλο «Αναβάθμιση Λειτουργιών της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) και των Δήμων της Χώρας για την Δυναμική Υποστήριξη και Βελτίωση του Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος» με κωδικό MIS 5039941 με βάση τις

Αριθμός απόφασης: Α 259 /2019

απαιτήσεις που ορίζονται από την ΕΥΔ Ε.Π. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ.

3. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου η διακήρυξη καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) ΑΔΑΜ: 19PROC004952523 στις 15.05.2019 καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ 73866.

4. Επειδή, ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του ν. 4412/2016.

5. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 31.05.2019 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, δοθείσας της δημοσίευσης της προσβαλλόμενης στις 15.05.2019, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και γ) είναι νομίμως υπογεγραμμένη σύμφωνα με τις διατάξεις του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016 και του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά και υπό το πρίσμα του προϊσχύσαντος νομοθετικού πλαισίου (Ν. 3886/2010), που δεν διαφοροποιείται εν προκειμένω και στο ισχύον πλαίσιο (Ν. 4412/2016), το θεσπιζόμενο με τον νόμο σύστημα παροχής δικαστικής προστασίας, κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σκοπεί στην προστασία όσων ενδιαφέρονται να τους ανατεθούν οι παραπάνω συμβάσεις, έναντι της βλάβης την οποία υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν από την εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής, παράβαση των κανόνων, οι οποίοι καθορίζουν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου της σύμβασης που πρόκειται να συναφθεί, καθώς και τα κριτήρια, βάσει των οποίων θα αναδειχθεί ο τελευταίος. Κατά συνέπεια, εάν ο ενδιαφερόμενος για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης ασκήσει προδικαστική

προσφυγή ενώπιον της Α.Ε.Π.Π. κατά την έννοια του άρθρου 3 του ΠΔ 39/2017 και του άρθρου 360 του Ν. 4412/2016 κατά της Διακήρυξης ή των τροποποιητικών της πράξεων, θα πρέπει, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ασκεί την προσφυγή αυτή με έννομο συμφέρον, να επικαλεσθεί, με τρόπο συγκεκριμένο και ειδικό, βλάβη από συγκεκριμένο όρο της Διακήρυξης, ο οποίος παραβιάζει κατ' αυτόν τους κανόνες που αφορούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξη του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό, ενώ περαιτέρω, εάν εν συνεχεία λάβει μέρος στον διαγωνισμό, θα πρέπει, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ασκεί την αίτηση αυτή με έννομο συμφέρον, η συμμετοχή του στο διαγωνισμό να συνοδεύεται από την διατύπωση επιφυλάξεως ως προς τη νομιμότητα του όρου ή των όρων της διακήρυξης από τους οποίους βλάπτεται. (ΣτΕ (Ασφ) 9/2015, ΔΕφΑθ (Αναστ.) 44/2015, ΔΕφΑθ (Ασφ) 561 /2013, ΣτΕ(Ασφ) 314/2013, ΣτΕ (Ασφ) 472/2012, ΣτΕ (Ασφ) 718/2012, ΣτΕ (Ασφ) 714/2012, ΣτΕ 890/2009, ΣτΕ 1415/2008 Ολομ., 881/2008, Ε.Α. 131/2003 κ.ά.).

7.Επειδή, στην κρινόμενη προσφυγή, ο προσφεύγων, αναφέρει τους λόγους εκείνους που δικαιολογούν την επίκληση βλάβης εκ μέρους του, λόγω του ότι η διατύπωση των προσβαλλόμενων με την κρινόμενη προσφυγή όρων της διακήρυξης, αποκλείει, κατά δήλωσή του, αθέμιτα τη συμμετοχή του από τον εν λόγω διαγωνισμό εις βάρος των συμφερόντων του και με ζημία του, συνεπακόλουθα θεμελιώνει κατ' αρχήν, το πως στοιχειοθετείται εκ μέρους του η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος για την προσβολή της υπό στοιχείο 2 ανωτέρω διακήρυξης.

8. Επειδή, με την από 03.06.2019 Πράξη της Προέδρου του 7^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής και επί του αιτήματος λήψης προσωρινών μέτρων.

9. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή : α) προέβη, στις 04.06.2019 σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο και β) απέστειλε στην ΑΕΠΠ, δια της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ, τις με αρ. 1509/06.06.2019 απόψεις αναφορικά με το αίτημα λήψης μέτρων προσωρινής προστασίας του προσφεύγοντος.

10. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή με το υπό εξέταση αίτημα λήψης προσωρινών μέτρων και ίδια αναστολής της διαγωνιστικής διαδικασίας, νομίμως και καταρχήν παραδεκτώς εισάγονται ενώπιον του 7^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 και του Π.Δ/τος 39/2017.

11. Επειδή, ο προσφεύγων κατόπιν αναλυτικής παράθεσης του αντικειμένου της προς σύναψη σύμβασης ισχυρίζεται ότι, ο όρος 2.2.6 της διακήρυξης περί τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των προσφερόντων με τον οποίο απαιτείται, μεταξύ άλλων, *«Το σύνολο της Ομάδας Έργου θα πρέπει - επί ποινή αποκλεισμού-, να συνδέεται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή να είναι εταίροι ή μέλη διοίκησης του υποψήφιου αναδόχου ή σε περίπτωση ένωσης / κοινοπραξίας θα πρέπει να συνδέεται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή να είναι εταίροι ή μέλη διοίκησης των νομικών προσώπων που μετέχουν στην ένωση / κοινοπραξία»*, είναι παράνομος ως αντίθετος προς το ρητό περιεχόμενο της παρ. 4 του άρθρου 75 του ν.4412/16 (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) σε συνδυασμό με το εδ. β) του Παραρτήματος XII (Μέρος Β΄) του Προσαρτήματος Α΄ του ν.4412/16 καθώς και του άρθρου 78 του ν.4412/16, καθώς και αντιφατικός προς άλλο όρο της διακήρυξης περί δάνειας εμπειρίας, με τον οποίο επιτρέπεται η κάλυψη των κριτηρίων τεχνικής ικανότητας μέσω δάνειας εμπειρίας και σε κάθε περίπτωση είναι απολύτως ασύνδετος προς τις υπηρεσίες, που προκηρύσσονται και δυσανάλογος θίγοντας προδήλως την Αρχή της αναλογικότητας, που διέπει το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και ότι εν τέλει, έχει ως αποτέλεσμα τον παράνομο περιορισμό του ανταγωνισμού. Περαιτέρω, ο προσφεύγων εξειδικεύει τους ισχυρισμούς του αναφέροντας αυτολεξεί ότι *«στην παρ. 4 του άρθρου 75 του ν.4412/16 σε συνδυασμό με το*

εδ. β) του Παραρτήματος XII (Μέρος Β') του Προσαρτήματος Α' του ν.4412/16, ορίζεται ευθέως ότι το προσωπικό του προσφέροντος, που θα αποτελέσει κριτήριο τεχνικής/επαγγελματικής ικανότητας «μπορεί να ανήκει στον ίδιο ή σε τρίτο». Η παραπάνω διάταξη είναι εναρμονισμένη με τη διάταξη του άρθρου 78 παρ. 1 του ν.4412/16 περί δάνειας εμπειρίας, που ορίζει «1. Όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 75 και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 75, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, κατά περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς.». Συνεπώς, ισχυρίζεται, ότι ο επίμαχος όρος της διακήρυξης είναι παράνομος ως αντίθετος (και) προς την παραπάνω ρητή διάταξη του νόμου, δηλ. του άρθρου 78 παρ. 1 του ν.4412/16, αφού ο όρος αυτός απαγορεύει και αποκλείει τον δανεισμό του προσωπικού, που αποτελεί κριτήριο τεχνικής ικανότητας του προσφέροντος από τρίτο. Δεδομένου, δε ότι στην Διακήρυξη περιλαμβάνεται όρος περί δάνειας εμπειρίας δηλ. την παράγραφο 2.2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων, του τεύχους διακήρυξης που αναφέρει ότι: «Οι οικονομικοί φορείς, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται.», είναι σαφές ότι ο επίμαχος όρος είναι (και) αντιφατικός προς τον προαναφερόμενο, καθιστώντας τη διακήρυξη, που περιλαμβάνει και τους δύο, άκυρη κατά την πάγια νομολογία των Δικαστηρίων. Επικουρικά επισημαίνεται ότι ο επίμαχος όρος είναι παράνομος (και) ως απολύτως ασύνδετος προς τις υπηρεσίες, που προκηρύσσονται και ως δυσανάλογος γι'αυτές θίγοντας προδήλως την Αρχή της αναλογικότητας, που διέπει το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων. Ειδικότερα οι υπηρεσίες, που προκηρύσσονται είναι οι ακόλουθες: παροχή συμβουλευτικών

υποστηρικτικών υπηρεσιών από τον Ανάδοχο προς τη ΚΕΔΕ σχετικά με: τη διαχείριση, το συντονισμό, την παρακολούθηση της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, τον έλεγχο της ενταγμένης Πράξης σε όλη τη διάρκεια ζωής της σύμβασης καθώς και το διαχειριστικό κλείσιμο της Πράξης». Όπως είναι πρόδηλο ούτε η ποιότητα ούτε άλλο στοιχείο των υπηρεσιών αυτών επηρεάζεται από την έννομη σχέση εξαρτημένης εργασίας ή συνεργασίας με τον προσφέροντα των προσώπων, που αποτελούν μέλη της Ομάδας έργου ούτε δικαιολογούν καθιονδήποτε τρόπο την σχετική επιλογή της Αναθέτουσας παρέχοντας την εντύπωση ότι όχι μόνο είναι άσχετα και δυσανάλογα προς τις ανάγκες της αλλά και ότι κατατείνουν ευθέως στον περιορισμό του ανταγωνισμού».

12. Επειδή η αναθέτουσα αρχή με τις οικείες απόψεις της, κατόπιν συνοπτικής παράθεσης του αντικειμένου της προσκηρυχθείσας σύμβασης και λαμβάνοντας υπόψη «τη κρίσιμότητα της Πράξης και τα πολλαπλά οφέλη που έχει για τον ευρύτερο δημόσιο τομέα σε όρους ανταγωνιστικότητας και βελτίωσης της επιχειρηματικότητας, στοιχεία που αποτελούν και μνημονιακές υποχρεώσεις της χώρας μας, 2. το ασφυκτικά στενό χρονοδιάγραμμα της Πράξης, με λήξη στις 27/11/2019, 3. το γεγονός ότι ο Σύμβουλος Υποστήριξης (Υποέργο 5) είναι απαραίτητος για την ουσιαστική ενεργοποίηση της Πράξης μέσω των υπηρεσιών που θα προσφέρει στη ΚΕΔΕ (όπως σαφώς περιγράφονται στη σχετική Διακήρυξη), οπότε η οποιαδήποτε καθυστέρηση της εν λόγω διαγωνιστικής διαδικασίας ουσιαστικά συνεπάγεται σημαντική καθυστέρηση για το σύνολο της Πράξης, 4. το γεγονός ότι η Πράξη της ΚΕΔΕ αποτελεί εθνικό αναπτυξιακό στόχο (δείκτης εκροής CO 22) που οφείλει να πιστοποιήσει, 5. το γεγονός ότι η διακήρυξη προσφέρει τους απαραίτητους βαθμούς ελευθερίας στους υποψηφίους να καλύψουν τις απαιτήσεις μέσω στήριξης στις ικανότητες τρίτων», καταλήγει στο ότι κρίνει απαραίτητη την ομαλή διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ημερομηνίες που ορίζει η παρούσα Διακήρυξη».

13. Επειδή, η παρ. 1 του άρθρου 18 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης [...] Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων [...]».

14. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016 «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών.

15. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 75 «Κριτήρια επιλογής» (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του ν. 4412/2016 ορίζεται:

«1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν:

- α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας,
- β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια,
- γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. [...].

4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί

φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες εάν διαπιστώσει ότι ο οικονομικός φορέας έχει συγκρουόμενα συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης. [...]

5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Περαιτέρω, στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α «Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια επιλογής» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Αποδεικτικά στοιχεία των τεχνικών ικανοτήτων του οικονομικού φορέα, που αναφέρονται στο άρθρο 75: α) οι ακόλουθοι κατάλογοι: i) κατάλογος των εργασιών που εκτελέσθηκαν την τελευταία πενταετία, κατά μέγιστο όριο, συνοδευόμενος από πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης και ολοκλήρωσης των σημαντικότερων εργασιών εάν είναι απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών εργασιών που εκτελέσθηκαν πριν από την τελευταία πενταετία, ii) κατάλογος των κυριότερων παραδόσεων ή των κυριότερων υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν την τελευταία τριετία, κατά μέγιστο όριο, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη. Εάν είναι απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών αγαθών ή υπηρεσιών που παραδόθηκαν ή εκτελέσθηκαν πριν από την τελευταία τριετία»[.....]

16. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 78 «Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων» (άρθρο 63 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 75 και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 75, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, κατά περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α' ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν ωστόσο να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. Αν ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, ιδίως, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό. Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σύμφωνα με τα άρθρα 79, 80 και 81, αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74. Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των παραγράφων 1 και 2. του άρθρου 73 και του άρθρου 74. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα την αντικατάσταση φορέα για τον οποίον συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 73 και του άρθρου 74. Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτεί ο οικονομικός φορέας και αυτοί οι φορείς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης. Υπό τους ίδιους όρους, μία ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 19, μπορεί να στηρίζεται

στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων. 2. Στην περίπτωση συμβάσεων έργων ή συμβάσεων υπηρεσιών ή στην περίπτωση εργασιών τοποθέτησης και εγκατάστασης στο πλαίσιο σύμβασης προμηθειών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων απευθείας από τον ίδιο τον προσφέροντα ή, αν η προσφορά υποβάλλεται από ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 19, από έναν από τους συμμετέχοντες στην ένωση αυτή. [...].

17. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης ορίζεται:

«2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα

Ο υποψήφιος οικονομικός φορέας για την παραδεκτή συμμετοχή του πρέπει να πληροί τα παρακάτω κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, άλλως η προσφορά του απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Ειδικότερα: 1. Ο υποψήφιος οικονομικός φορέας ή σε περίπτωση ένωσης/κοινοπραξίας ένα τουλάχιστον μέλος της πρέπει να έχει προβεί σε εμπρόθεσμη και προσήκουσα ολοκλήρωση 2 τουλάχιστον έργων συναφών με το φυσικό αντικείμενο του διαγωνισμού, με συμβατικό ύψος τουλάχιστον ίσο με το 100% του προϋπολογισμού του παρόντος έργου (χωρίς ΦΠΑ) ή να έχει υλοποιήσει και διαχειριστεί 2 τουλάχιστον συγχρηματοδοτούμενες Πράξεις / έργα από Διαρθρωτικά ή άλλα ταμεία της Ε.Ε, συναφών ως προς τη πολυπλοκότητα, τη δομή, τη διάρθρωση και το οικονομικό αντικείμενο με την Πράξη με MIS 5030041. Σε περίπτωση ένωσης / κοινοπραξίας η παραπάνω προϋπόθεση δύναται να καλύπτεται αθροιστικά από όλα τα μέλη της ένωσης / κοινοπραξίας. Τα παραπάνω έργα / Πράξεις θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός των 5 ετών πριν από την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού (2014 – Σήμερα). Ως ημερομηνία ολοκλήρωσης νοείται η ημερομηνία της βεβαίωσης/πρωτοκόλλου οριστικής παραλαβής του έργου, που εκδίδει η Αναθέτουσα Αρχή / Αποδέκτης. Σε περίπτωση που από τις προσκομιζόμενες βεβαιώσεις/πρωτόκολλα παραλαβής των έργων, δεν διαφαίνονται τα παραπάνω στοιχεία, ο υποψήφιος ανάδοχος, υποχρεούται να υποβάλλει τις υπογεγραμμένες συμβάσεις των έργων. 2. Ο υποψήφιος θα πρέπει να διαθέτει Ομάδα Έργου που θα αναλάβει τη διοίκηση

υλοποίησης του έργου, η οποία θα έχει την ακόλουθη τουλάχιστον σύνθεση και προσόντα: α. Ένας Υπεύθυνος Έργου (Υ.Ε.). Ο Υπεύθυνος Έργου (Υ.Ε.) πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον τα παρακάτω προσόντα: κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών (ΑΕΙ/ΤΕΙ), τουλάχιστον 10 έτη επαγγελματική εμπειρία στη διαχείριση και διοίκηση συγχρηματοδοτούμενων έργων. β. Ένας Αναπληρωτής Υπεύθυνος του Έργου (Α.Υ.Ε.). Ο Αναπληρωτής Υπεύθυνος του Έργου (Α.Υ.Ε.) πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον τα παρακάτω προσόντα: κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών (ΑΕΙ/ΤΕΙ), τουλάχιστον 5 έτη επαγγελματική εμπειρία στη διαχείριση και διοίκηση συγχρηματοδοτούμενων έργων γ. Τουλάχιστον τέσσερα (4) στελέχη καθένα από τα οποία διαθέτει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα προσόντα: Κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης Επαγγελματική Εμπειρία δύο (2) ετών στην διαχείριση και παρακολούθηση έργων. Το σύνολο της Ομάδας Έργου θα πρέπει -επί ποινή αποκλεισμού-, να συνδέεται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή να είναι εταίροι ή μέλη διοίκησης του υποψήφιου αναδόχου ή σε περίπτωση ένωσης / κοινοπραξίας θα πρέπει να συνδέεται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή να είναι εταίροι ή μέλη διοίκησης των νομικών προσώπων που μετέχουν στην ένωση / κοινοπραξία. Όλα τα μέλη της ομάδας έργου θα πρέπει να έχουν καθημερινή παρουσία στα γραφεία της Αναθέτουσας Αρχής καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου. Ο Υπεύθυνος Έργου είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό της Ομάδας Έργου και θα παρίσταται σε όλες τις συσκέψεις και τις παρουσιάσεις που θα ζητούνται από την Αναθέτουσα Αρχή και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς. Η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να ζητήσει την αντικατάσταση μέλους του προσωπικού του Αναδόχου, οπότε ο Ανάδοχος οφείλει, άμεσα, να προβεί σε αντικατάστασή του με άλλο πρόσωπο, ανάλογης εμπειρίας και προσόντων. Αντικατάσταση μέλους του προσωπικού του Αναδόχου, κατόπιν αιτήματός του, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του Έργου, δύναται να γίνει μετά από έγκριση της Αναθέτουσας Αρχής και μόνο με άλλο πρόσωπο αντιστοίχων προσόντων ή εμπειρίας. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ειδοποιήσει την Αναθέτουσα Αρχή εγγράφως, τουλάχιστον τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες πριν από την αντικατάσταση. Σε

περίπτωση που μέλη της Ομάδας Έργου του Αναδόχου αποχωρήσουν από αυτήν ή λύσουν τη συνεργασία τους μαζί του, ο Ανάδοχος υποχρεούται να εξασφαλίσει ότι κατά το χρονικό διάστημα, μέχρι την αποχώρησή τους, θα παρέχουν κανονικά τις υπηρεσίες τους και αφετέρου να αντικαταστήσει άμεσα τους αποχωρήσαντες συνεργάτες με άλλους ανάλογης εμπειρίας και προσόντων μετά από έγκριση της Αναθέτουσας Αρχής. Τα στελέχη της Ομάδας Έργου που θα χρησιμοποιηθούν από τον Ανάδοχο για την εκτέλεση του έργου της παρούσας σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνδέονται με οποιαδήποτε μορφή σχέσης εργασίας με την ΚΕΔΕ και, συνεπώς, δεν γεννάται καμία υποχρέωση, οποιασδήποτε μορφής, της ΚΕΔΕ απέναντί τους. [...]

2.2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων

Οι οικονομικοί φορείς, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται. Ειδικά, όσον αφορά στα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνο, εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. Όταν οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την απαιτούμενη με τη διακήρυξη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς και αυτοί στους οποίους στηρίζονται είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης. Υπό τους ίδιους όρους οι ενώσεις

οικονομικών φορέων μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων.

18. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

19. Επειδή, τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής διαμορφώνονται με γνώμονα τις αρχές της αναλογικότητας και της χρηστής δημοσιονομικής διοίκησης στα πλαίσια του ελεύθερου και αποτελεσματικού ανταγωνισμού (βλ. και A.S. Graelis, “Public Procurement and the EU Competition Rules” (Hart 2015, 2η εκδ.) 6.II.A.vii) και κρίνονται με βάση την συγκεκριμένη υπό ανάθεση σύμβαση και όχι *in abstracto* (βλ.κατ’ αναλογία Δ. Ράικο, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 410 επ.) .

20. Επειδή, κατά την επιλογή σε επίπεδο κατάρτισης διακήρυξης των τεχνικών και επαγγελματικών ικανοτήτων, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να προτιμά κριτήρια επιλογής που της επιτρέπουν να καθορίσει κατά πόσον ένας προσφέρων έχει την απαιτούμενη ικανότητα για τη συγκεκριμένη σύμβαση παρά τις γενικές ικανότητες των προσφερόντων (βλ. ειδικά την παρ. 4.1 του «Ευρωπαϊκού Κώδικα βέλτιστων πρακτικών που διευκολύνει την πρόσβαση των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις» καθώς και την Κατευθυντήρια Οδηγία 13 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ με θέμα «*Κριτήρια ποιοτικής επιλογής δημοσίων συμβάσεων και έλεγχος καταλληλότητας*»).

21. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

22. Επειδή, όπως αναφέρεται ρητώς στο άρθρο 18 του ν. 4412/2016 και παγίως έχει κριθεί από τη νομολογία (ΕΑ ΣΤΕ Β΄ Τμ. 1135/2010), οι όροι διακήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης πρέπει να μην παραβιάζουν τις θεμελιώδεις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης των επιχειρηματιών (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

23. Επειδή, ειδικότερα, βασικό κριτήριο ερμηνείας της προσφορότητας και καταλληλότητας των ποιοτικών κριτηρίων για την αντικειμενική διακρίβωση των ικανοτήτων των υποψηφίων αναδοχών, είναι η αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού, η οποία εντός του πλαισίου του ενωσιακού δικαίου συνιστά πρωταρχικό πυλώνα της ασκούμενης δια των δημοσίων συμβάσεων οικονομικής δραστηριότητας και βάση για τις διαδικασίες ανάθεσής τους. Τούτο προκύπτει εξάλλου, αφενός από τη θέση των άρ. 101 επ. ΣΛΕΕ στο πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο, αφετέρου από σωρεία προβλέψεων της οικείας

Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, οι οποίες θέτουν τον όχι απλώς ονομαστικό και θεωρητικό, αλλά αποτελεσματικό, βιώσιμο και ουσιώδη ανταγωνισμό (βλ. εν γένει περί «βιώσιμου» ανταγωνισμού ενδεικτικά σε ΔΕΕ, Απόφαση της 19ης Απριλίου 2012, C-549/10P TOMRA, Ψηφ. Συλλογή ECLI:EU:C:2012:221, ΠΕΚ Απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, T-201/04 Microsoft, Συλλογή 2007, σ. II-3601, παρ. 436, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Απόφαση της 13ης Αυγούστου 2003, 2003/741/ΕΚ στην Υπόθεση COMP D3/38.044-NDC Health/IMS Health: Interim Measures C(2003)2920, παρ. 15 περί βιώσιμου ανταγωνισμού) στο επίκεντρο και ως συστατικό του πυρήνα κάθε ειδικότερου κανόνα επί των δημοσίων συμβάσεων, άρα κάθε επιμέρους διαδικασίας και διάταξης (βλ. παρ. 1,7, 31, 32, 33, 36, 49, 50, 59, 61, 63, 69, 74, 78, 79, 90, 92 96 Προοιμίου και άρ. 24, 30, 32, 40, 41, 49, 57, 66, 67 Οδηγίας). Ειδικότερα, αυτό σημαίνει ότι η ως άνω αρχή του αποτελεσματικού ανταγωνισμού θα πρέπει να διέπει την κατά τα ως άνω συνδυασμένη εφαρμογή των παρ. 1 και 4 του άρ. 75 Ν. 4412/2016 και συγκεκριμένα ότι τα όποια κριτήρια επιλογής δεν θα πρέπει να φθάνουν τέτοιο επίπεδο, ώστε να περιορίζουν δραστικά τον ανταγωνισμό, ακόμη και αν αφήνουν κάποιο έστω περιθώριο περιορισμένης εμφάνισής του, χωρίς τούτος ο περιορισμός να είναι απόλυτα αναγκαίος για τη διασφάλιση ομαλής εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης. Οι δε αρχές της σχετικότητας, αναλογικότητας και αντικειμενικής σύνδεσης των κριτηρίων αυτών με το αντικείμενο και τον σκοπό της σύμβασης πρέπει ομοίως να ερμηνεύονται υπό το ως άνω πρίσμα. Αυτά έχουν ως συνέπεια ότι μεταξύ άλλων τα όποια κριτήρια επιλογής, ακόμη και αν καταρχήν παρίστανται ως θεμιτά, δεν θα πρέπει να διατυπώνονται με τρόπο τέτοιο, ώστε να αποκλείουν υποψηφίους αναδόχους, οι οποίοι υπό άλλη, ομοίως επαρκή για τη διασφάλιση της απαιτούμενης ικανότητας, θα μετείχαν, τονώνοντας ούτως τον ανταγωνισμό (βλ. και Απόφαση ΑΕΠΠ με αρ.120/2017).

24. Επειδή η δυνατότητα στήριξης στις ικανότητες τρίτων προς πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής δεν ασκεί νόμιμη επιρροή προκειμένου να χαρακτηριστεί αναλογική μία απαίτηση τη αναθέτουσας αρχής, καθόσον τούτο συνιστά δικαίωμα των οικονομικών φορέων και όχι βάση υπέρ της αναθέτουσας

αρχής για την εισαγωγή απαιτήσεων που δεν δικαιολογούνται ευλόγως από το αντικείμενο της σύμβασης καθ' εαυτό (βλ. σχετ. Απόφαση Ελ Συν. με αρ. 151/2018 Ε Κλιμάκιο). Εν προκειμένω, ως έχει ήδη κριθεί από την ΑΕΠΠ, *«παρότι η ως άνω ευχέρεια θα πρέπει καταρχήν να λαμβάνεται υπόψη όταν κρίνεται η τυχόν δυσαναλογία ενός κριτηρίου επιλογής, δεν δύναται να νομιμοποιήσει κάθε είδους και μεγέθους περιορισμό στον ανταγωνισμό, θα πρέπει δε να συνεκτιμάται μετά του ανά περίπτωση κινδύνου δραστικού περιορισμού του και δη σε σχέση με τη φύση της προκείμενης αγοράς. Τούτο, διότι η ως άνω στήριξη δεν παρέχεται κατά κανόνα ατελώς από τους στηρίζοντες φορείς, οι οποίοι σε κάθε περίπτωση άμεσα ή έμμεσα συνήθως μετέχουν στο επιχειρηματικό κέρδος από την τυχόν ανάθεση της σύμβασης, προκειμένου να συμπράξουν. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην οι στηριζόμενοι φορείς να επιλύουν το θέμα απόκρισής τους στους όρους της διακήρυξης, χωρίς να δύνανται να ανταγωνιστούν επί ίσοις όροις στο δικό τους κόστος συμμετοχής στον διαγωνισμό ως και το μέγεθος της οικονομικής τους προσφοράς θα πρέπει να συνυπολογίσουν και το ειδικότερο κόστος που επάγεται η στήριξη από τους έτερους φορείς, η δε ευχέρεια στήριξης στις ικανότητες άλλων φορέων, δεν αίρει κατ' αποτέλεσμα το ανταγωνιστικό αντικίνητρο. Άρα η ευχέρεια αυτή δεν αποκλείει τον κατά τα ως άνω έλεγχο των κριτηρίων επιλογής βάσει της σύνδεσης τους με το αντικείμενο της σύμβασης, του απαραίτητου, κατάλληλου και ανάλογου ως προς το περιεχόμενό της χαρακτήρα τους και του περιορισμού του ανταγωνισμού.*

25. Επειδή, η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος

του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση.

26. Επειδή, η αρχή της αναλογικότητας, αποτελεί γενική αρχή του ενωσιακού δικαίου, σύμφωνα με την οποία, κάθε επιλεγόμενο μέτρο πρέπει να είναι συγχρόνως αναγκαίο και πρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. (ΔΕΕ, Απόφαση της 22.10.2015, Υπόθεση C-425/14, Impresa Edilux Srl, σκέψη 29, ΔΕΕ, Απόφαση της 16.12.2008, Υπόθεση C-213/07, Μηχανική Α.Ε, σκέψη 49, ΔΕΕ, Απόφαση της 23.12.2009, Υπόθεση C-376/08, Serrantoni και Consorzio stabile edili, σκέψη 33, ΔΕΕ, Απόφαση της 19.05.2009, Υπόθεση C-538/07, Assitur, σκέψεις 21 και 23, ΔΕΕ, Απόφαση της 14.12.2004, Υπόθεση C-210/03, Swedish Match, σκέψη 47, ΔΕΕ Απόφαση της 11.07.2002, Υπόθεση C-210/00, Käserei Champignon Hofmeister, σκέψη 59 κλπ).

27. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 366 του Ν.4412/2016 και το άρθρο 15 του ΠΔ 39/2017 προβλέπεται ότι : *«1. Η ΑΕΠΠ, μπορεί, ύστερα από αίτημα του προσφεύγοντος ή αυτεπαγγέλτως και μετά από κλήση της αναθέτουσας αρχής προ τριών (3) ημερών, να εκδώσει πράξη αναστολής εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης και να ορίσει τα κατάλληλα μέτρα έως ότου αποφανθεί για την προσφυγή και, πάντως, όχι πέραν της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 367 για την έκδοση της απόφασής της. 2. Με την απόφαση της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να διατάσσονται προσωρινά μέτρα για να επανορθωθεί η εικαζόμενη παράβαση ή να αποτραπεί η ζημία των θιγόμενων συμφερόντων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται μέτρα που αναστέλλουν τη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης ή την εκτέλεση οποιασδήποτε απόφασης λαμβάνει η αναθέτουσα αρχή. 3. Η ΑΕΠΠ μπορεί να αποφασίσει να μην χορηγηθούν τα προσωρινά μέτρα της προηγούμενης παραγράφου αν κρίνει ότι, ύστερα από στάθμιση όλων των συμφερόντων που ενδέχεται να ζημιωθούν, καθώς και του δημόσιου συμφέροντος, οι πιθανές αρνητικές συνέπειες από τη χορήγηση των προσωρινών μέτρων είναι περισσότερες από τα οφέλη. Η απόφαση να μη χορηγηθούν προσωρινά μέτρα*

δεν θίγει τις λοιπές αξιώσεις που προβάλλει το πρόσωπο που έχει ζητήσει τη χορήγηση των εν λόγω μέτρων».

28. Επειδή, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Ν. 4412/2016, επί του άρθρου 366 αυτού, αναφέρεται ότι: «*Δίδεται η δυνατότητα στην ΑΕΠΠ να διατάξει προσωρινά μέτρα προκειμένου να μην καταστεί αλυσιτελής η αποδοχή της προδικαστικής προσφυγής λόγω της προόδου της διαγωνιστικής διαδικασίας*». Επομένως, η απόφαση επί του αιτήματος αναστολής – λήψης προσωρινών μέτρων, σκοπεί να αποτρέψει τη δημιουργία ανεπανόρθωτων καταστάσεων ή δύσκολα αναστρέψιμων λόγω της προόδου του διαγωνισμού. Στο πλαίσιο αυτό, σκοπός της απόφασης επί αιτήματος αναστολής – λήψης προσωρινών μέτρων είναι η διασφάλιση των – κατ'ελάχιστον - αμφισβητούμενων δικαιωμάτων των προσφευγόντων μέχρι την οριστική κρίση της διαφοράς και ειδικότερα η ρύθμιση μέχρι τότε μιας κατάστασης προς αποτροπή επικείμενου κινδύνου ή ανεπανόρθωτης βλάβης ή ζημίας.

29. Επειδή, προϋπόθεση της παροχής προσωρινών μέτρων υπέρ του αιτούντος είναι α) η παραδεκτή άσκηση της προσφυγής, β) η ύπαρξη βλάβης του προσφεύγοντος ως στοιχείο του παραδεκτού της αίτησης θεμελιώνοντας το έννομο συμφέρον του και κριτήριο επιλογής του κατάλληλου ασφαλιστικού μέτρου, γ) η πιθανολόγηση βασιμότητας έστω κι ενός εκ των προβαλλόμενων λόγων, καθώς καθίσταται σαφές ότι προδήλως αβάσιμη – ως και προδήλως απαράδεκτη – προσφυγή δεν δύναται να θεμελιώσει αίτημα αναστολής και δ) να μην προκύπτει από τη στάθμιση όλων των συμφερόντων των εμπλεκόμενων μερών που ενδέχεται να ζημιωθούν, καθώς και του δημόσιου συμφέροντος, ότι οι πιθανές αρνητικές συνέπειες από τη χορήγηση των προσωρινών μέτρων είναι περισσότερες από τα οφέλη (άρθρο 15 του ΠΔ 39/2017 και 366 του Ν. 4412/2017).

30. Επειδή, για την οριστική κρίση περί της βασιμότητας των ισχυρισμών του προσφεύγοντος, απαιτείται ενδελεχής έρευνα που δεν μπορεί να συναχθεί στο πλαίσιο της προσωρινής προστασίας (ΕΑ ΣτΕ 496/2011, ΔΕφΑΘ 9/2015,

10/2015, 20/2015, 3520/15, 41/2015, 46/2015), προκειμένου το παρόν Κλιμάκιο να αχθεί σε σχετική οριστική κρίση.

31. Επειδή, εν προκειμένω: α) η υπό εξέταση προσφυγή έχει ασκηθεί καταρχήν παραδεκτώς, β) η ύπαρξη βλάβης του προσφεύγοντος ως στοιχείο του παραδεκτού του αιτήματος αναστολής του διαγωνισμού θεμελιώνει κατ' αρχήν το έννομο συμφέρον του, γ) οι λόγοι της προδικαστικής προσφυγής δεν πιθανολογούνται ως προδήλως απαράδεκτοι ή αβάσιμοι και δ) δεν υφίσταται επίκληση συγκεκριμένης ζημίας ως προς την *ad hoc* προξενούμενη βλάβη των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής, δηλ. σε σχέση περιοριστικώς με την χορήγηση προσωρινών μέτρων, πλην της αναφοράς σχετικά με την ανάγκη ομαλής διενέργειας της διαγωνιστικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ημερομηνίες που ορίζει η επίμαχη Διακήρυξη. Εν προκειμένω, σημειώνεται ότι η αναφορά στο «ασφυκτικά στενό» χρονοδιάγραμμα της Πράξης, με λήξη στις 27/11/2019, ουδόλως εξειδικεύεται στις οικείες απόψεις της αναθέτουσας αρχής εάν οφείλεται ή μη, σε τυχόν πράξεις ή παραλείψεις που ανάγονται στη σφαίρα επιρροής της, περαιτέρω, τα πολλαπλά οφέλη της πράξης για τον ευρύτερο δημόσιο τομέα σε όρους ανταγωνιστικότητας και βελτίωσης της επιχειρηματικότητας και το γεγονός ότι η εν λόγω πράξη αποτελεί εθνικό αναπτυξιακό στόχο σταθμιζόμενα με το δικαίωμα παροχής προσωρινής προστασίας του προσφεύγοντος βάσει της Οδηγίας 89/665/ΕΟΚ, δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι αποτελούν επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος που θα δικαιολογούσε την απόρριψη του αιτήματος του περί προσωρινής προστασίας (ΕΑ 817, 233/2008), δοθέντος ότι σημαντική πτυχή της εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος είναι και η εξασφάλιση της νομιμότητας της διαδικασίας ανάθεσης, εξάλλου, η αναστολή που χορηγείται με τη χορήγηση μέτρων προσωρινής προστασίας, δεν διατάσσεται με αόριστη, αλλά βεβαία πλην εύλογη για την έκδοση απόφασης επί της Προσφυγής διάρκεια, και πάντως εντός του αποκλειστικού χρόνου του αρ. 367 παρ. 1 Ν. 4412/2016, χωρίς να καθυστερεί υπέρμετρα τη διαδικασία. Επομένως, σε συνέχεια των ανωτέρω,

δεν προκύπτει ότι οι πιθανές αρνητικές συνέπειες από τη χορήγηση των προσωρινών μέτρων είναι περισσότερες από τα οφέλη.

32. Επειδή, το μόνο πρόσφορο και αναγκαίο μέτρο κατά τα ως άνω είναι η αναστολή προόδου της διαγωνιστικής διαδικασίας, ήτοι του χρόνου κατάθεσης των προσφορών, έως την έκδοση αποφάσεως επί της υπό εξέταση προσφυγής από την ΑΕΠΠ.

33. Επειδή, γίνεται δεκτή η εισήγηση.

34. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω το υπό εξέταση αίτημα αναστολής πρέπει να γίνει δεκτό

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται το αίτημα αναστολής του προσφεύγοντος.

Αναστέλλει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας κατά το σκεπτικό και έως την έκδοση απόφασης από την ΑΕΠΠ επί της υπό εξέταση Προδικαστικής Προσφυγής.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 10.06.2019 και εκδόθηκε αυθημερόν στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου

Σωτηρία Σταματοπούλου